

معاهدات نایروبی مصوب ۱۹۸۱ و ثبت بین‌المللی آثار صوتی تصویری مصوب ژنو ۱۹۸۹

علیرضا محمد زاده وادقانی*

دانشیار گروه حقوق خصوصی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

اسماء موسوی

کارشناس ارشد حقوق مالکیت فکری دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

(تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۱۱/۲ - تاریخ تصویب: ۱۳۹۰/۱/۲۷)

چکیده:

حاکمیت معاهدات بین‌المللی متعدد در رشته حقوق مالکیت ادبی هنری موجب شده که جنبه بین‌المللی این رشته در مقایسه با جنبه داخلی آن در بسیاری از کشورها از جمله کشور ما از انسجام بیشتر و بهتر برخوردار باشد. این رشته براساس معاهدات برن مصوب ۱۸۸۶، معاهده جهانی مصوب ۱۹۵۲ و معاهده رم مصوب ۱۹۶۱ پی ریزی شده است که خوشبختانه ترجمه آنها تاکنون در این مجله به چاپ رسیده است. از جمله دیگر معاهدات حاکم در این شعبه یکی معاهده نایروبی مصوب ۱۹۸۱ است که با هدف جلوگیری از استفاده تجاری غیر مجاز از سمبل المپیک وضع شده است. دیگری معاهده ثبت بین‌المللی آثار صوتی تصویری مصوب ۲۰ آوریل ۱۹۸۹ ژنو است که با ایجاد دفتر ثبت بین‌المللی در صدد حمایت مؤثر از آثار صوتی تصویری در جرگه بین‌الملل است. در این نوشته ترجمه مواد این دو کنوانسیون به نظر پژوهشگران محترم می‌رسد.

واژگان کلیدی:

معاهده، سمبل المپیک، اثر صوتی تصویری، نایروبی ۱۹۸۱، ژنو ۱۹۸۹، حمایت.

مقدمه

تاکنون کنوانسیونها و معاهدات متعدد درباره‌ی حقوق مالکیت ادبی هنری و حقوق مجاور در سطح بین‌المللی به تصویب رسیده‌اند. در یک تقسیم‌بندی می‌توان این اسناد را به دو دسته اسناد اصلی و فرعی تقسیم کرد. اسناد اصلی عبارتند از: کنوانسیونها و معاهداتی همچون برن و رم که بطور بنیادین به حوزه‌ی حق مؤلف پرداخته و حمایتی عام از آفرینندگان آثار در حوزه‌های مهم این حقوق به عمل می‌آورند. این معاهدات مهم و عمده که سازمان جهانی مالکیت فکری عهده‌دار اداره‌ی آنها است عبارتند از: کنوانسیون برن ۱۹۸۶-۱۹۷۱ (Berne Convention)، کنوانسیون جهانی حقوق مالکیت ادبی هنری ۱۹۵۲-۱۹۷۱ (Universal Copyright Convention)، معاهده‌ی حقوق مالکیت ادبی هنری سازمان جهانی مالکیت فکری ۱۹۹۶ (Convention)، کنوانسیون رم ۱۹۶۱ (Rome Convention)، کنوانسیون فنوگرام‌ها ۱۹۷۱ (Phonograms Convention)، معاهده‌ی اجراها و منوگرام‌ها (Wipo Performances and Phonograms Treaty (WPPT) (۱۹۹۶)، موافقنامه‌ی جنبه‌های تجاری حقوق مالکیت معنوی معروف به تریپس مصوب ۱۹۹۴ (Trips Agreement) (م‌ت‌ح‌م).

اگر چه اسناد اشاره شده در بالا به عنوان اسناد مهم بین‌المللی تلقی می‌شوند که ارایه‌دهنده‌ی حمایتی بنیادین از حوزه‌ی حقوق مؤلف و حقوق مجاور هستند، اما سازمان جهانی مالکیت فکری اداره‌کننده‌ی معاهداتی دیگر نیز هست که در مقایسه با اسناد یاد شده جنبه‌ی فرعی دارند. اگر چه این اسناد، به حوزه‌های محدودتر مربوط می‌شوند اما این امر چیزی از اهمیت آنها نمی‌کاهد. این اسناد عبارتند از: کنوانسیون سازمان جهانی حقوق مالکیت فکری (World Intellectual Property Convention) (۱۹۷۹-۱۹۶۷)، توافقنامه‌ی وین برای حمایت از صور چاپی و سپارش بین‌المللی آنها (Vienna Agreement for the Protection of Typefaces and their International Deposit Convention) (۱۹۷۳)، کنوانسیون ماهواره‌ها: کنوانسیون مربوط به انتشار سیگنال‌های حامل برنامه که به وسیله‌ی ماهواره پخش می‌شوند (Satellites Convention: Convention Relating to the Distribution of Programme-Carrying Signals Transmitted by Satellite) (۱۹۷۴)، معاهده‌ی نایروبی راجع به حمایت از سمبل المپیک (Nairobi Treaty on the Protection of the Olympic Symbol) (۱۹۸۱)، معاهده‌ی ثبت بین‌المللی آثار صوتی تصویری (Treaty on the International Registration of Audiovisual Works) (۱۸۸۹) و معاهده‌ی مالکیت فکری در حوزه‌ی مدارهای یکپارچه (Treaty on Intellectual Property in Respect of Integrated Circuits) (۱۹۸۹).

عمده‌ی اسناد اصلی، تاکنون ترجمه شده‌اند. اینک ترجمه‌ی دو معاهده از معاهدات فرعی از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد. یکی از این اسناد، معاهده‌ی ثبت بین‌المللی آثار صوتی و

تصویری است که در ۲۰ آوریل ۱۹۸۹ در ژنو به تصویب رسیده است. این معاهده که با همکاری سازمان جهان مالکیت فکری، مرکزی را برای ثبت بین‌المللی آثار صوتی و تصویری تأسیس کرده در تاریخ ۲۷ فوریه‌ی ۱۹۹۱ لازم‌الاجرا شده است. مورد دوم، معاهده حمایت از سمبل المپیک است که در تاریخ ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۱ به امضا رسیده و در ۲۵ سپتامبر ۱۹۸۲ لازم‌الاجرا شده است. بر اساس این معاهده، همه‌ی کشورهای عضو باید از نماد المپیک در برابر استفاده‌های تجاری (در تبلیغات، کالاها، به عنوان علامت و غیره) و بدون مجوز از کمیته‌ی بین‌المللی المپیک حمایت کنند. تاکنون ۴۷ کشور به عضویت این معاهده پیوسته‌اند.^۱

معاهده نایروبی راجع به حمایت از نماد المپیک مصوب ۲۶ سپتامبر ۱۹۸۱، نایروبی (Nairobi Treaty on the Protection of the Olympic Symbol)

فصل ۱ شروط ماهوی

ماده ۱. تعهدات کشورها

هر کشور متعهد با رعایت مواد ۲ و ۳ ملزم به رد یا ابطال ثبت هر علامتی است که متشکل از نماد المپیک بوده یا حاوی آن باشد. همچنین ملزم است از استفاده نماد المپیک آن‌گونه که در منشور کمیته‌ی بین‌المللی توصیف شده، به عنوان علامت یا هر نوع نشان دیگر با اهداف تجاری جلوگیری به عمل آورد؛ مگر با مجوز کمیته‌ی بین‌المللی المپیک. تعریف نماد المپیک و شکل گرافیکی آن به شرح مندرج در ضمیمه است.

ماده ۲. استثنای وارد بر تعهدات

۱) تعهدات مقرر در ماده‌ی ۱ در موارد زیر بر کشورهای عضو اعمال نمی‌شوند:
یک. وقتی که علامت متشکل یا حاوی نماد المپیک پیش از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این معاهده نسبت به کشوری یا در طی مدت زمانی که تعهدات مندرج در ماده ۱ مطابق ماده ۳ نسبت به آن کشور در حال تعلیق قرار دارند، به ثبت رسیده باشد.
دو. تداوم استفاده‌ی تجاری هر شخص یا بنگاه از علامت یا هر نوع نشان دیگری که متشکل یا حاوی نماد المپیک است در صورتی که پیش از تاریخ لازم‌الاجرا شدن معاهده نسبت به کشوری یا طی مدت زمانی که تعهدات مندرج در ماده ۱ مطابق ماده ۳ نسبت به آن

۱. کشورهای مزبور عبارتند از: الجزایر، آرژانتین، اتریش، باربادوس، بلاروس، بنین، بولیوی، برزیل، بلغارستان، شیلی، کلمبیا، کنگو، کرواسی، کوبا، سیپروس، جمهوری چک، کره، مصر، السالوادور، گینه، استونی، اتیوپی، غنا، یونان، گواتمالا، مجارستان، هند، اندونزی، اسرائیل، ایتالیا، جامائیکا، کنیا، فریزستان، ماداگاسکار، مکزیک، مغولستان، مونتنگرو، مراکش، نیوزیلند، عمان، پرو، هلند، پرتغال، قطر، جمهوری مولدوا، رومانی، روسیه، سان مارینو، سنگال، صربستان، اسلونی، اسپانیا، سرلانکا، سوییس، سوریه، تاجیکستان، تاگو، ترینیداد و توباگو، تونس، اوگاندا، اوکراین، اروگوئه، زامبیا.

کشور در حال تعلیق قرار دارند، استفاده‌ی قانونی از علامت را در کشور یاد شده شروع کرده باشند.

۲) مقررات بند یک، نسبت به علایمی که در کشوری وفق فرایند ثبت مقرر در معاهده‌ی دیگری که کشور مزبور عضو آن است، ثبت و واجد اثر گشته نیز اعمال می‌شود.

۳) هر استفاده‌ای که با اجازه‌ی شخص یا بنگاه یاد شده در بند دو فوق‌الذکر و در راستای اهداف بند مزبور صورت گیرد در حکم استفاده‌ی همان شخص یا بنگاه تلقی می‌شود.

۴) هیچ یک از کشورهای عضو الزامی ندارند استفاده از نماد المپیک را که در وسایل ارتباط جمعی و با هدف اطلاع‌رسانی در خصوص جنبش المپیک یا فعالیتهای آن صورت می‌گیرد، ممنوع کنند.

ماده ۳. تعلیق تعهدات

هر یک از کشورهای عضو می‌توانند در مدت زمانی که مابین کمیته‌ی بین‌المللی المپیک و کمیته‌ی ملی المپیک کشورشان هیچ توافقنامه‌ی لازم‌الاجرا در خصوص شرایط اعطای مجوز استفاده از نماد المپیک در آن کشور از سوی کمیته‌ی بین‌المللی المپیک و نیز سهم کمیته‌ی ملی المپیک از درآمدهایی که کمیته‌ی بین‌المللی المپیک در ازای اعطای مجوزهای مزبور بدست می‌آورد وجود ندارد، تعهدات مقرر در ماده‌ی ۱ را معلق تلقی کنند.

فصل ۲

گروه‌بندی کشورها

ماده ۴. استثنای فصل اول

در خصوص آن دسته از اعضای این معاهده که عضو اتحادیه‌ی گمرکی یا منطقه‌ی آزاد تجاری یا سایر گروههای اقتصادی یا هر گروه‌بندی منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای دیگر هستند، مقررات مزبور در فصل ۱ به تعهداتی که آن کشورها مطابق سند موجد اتحادیه، منطقه یا گروه به عهده دارند و به ویژه به مقرراتی که ناظر بر گردش آزادانه‌ی کالاها و خدمات است، لطمه‌ای وارد نمی‌کند.

فصل ۳

شروط نهایی

ماده ۵. شیوه‌های عضویت در معاهده

۱- هر یک از کشورهای عضو سازمان جهانی مالکیت فکری (که از این پس سازمان نامیده می‌شود) یا اتحادیه‌ی بین‌المللی حمایت از مالکیت صنعتی (که از این پس اتحادیه‌ی پاریس نامیده می‌شود) می‌توانند به یکی از شیوه‌های زیر عضو این معاهده شوند:
یک. امضای معاهده و متعاقب آن سپردن سند تصویب، پذیرش یا تأیید؛ یا
دو. سپردن سند الحاق.

۲- هر کشوری که مشمول بند ۱ نبوده ولی عضو سازمان ملل یا یکی از نهادهای تخصصی مرتبط با سازمان ملل متحد هستند، می‌توانند با سپردن سند الحاق به عضویت این معاهده درآیند.

۳- اسناد تصویب، پذیرش، تأیید، یا الحاق نزد دبیرکل سازمان (که از این پس دبیرکل نامیده خواهد شد) سپرده خواهد شد.

ماده ۶. لازم‌الاجرا شدن معاهده

۱- این معاهده نسبت به سه کشور اولی که اسناد پذیرش، تأیید، تصویب یا الحاق خود را می‌سپارند، یک ماه پس از روز سپرده‌گذاری سند تصویب، پذیرش، تأیید، تصویب یا الحاق سومین کشور لازم‌الاجرا خواهد بود.

۲- نسبت به سایر کشورها، تاریخ لازم‌الاجرا شدن این معاهده، یک ماه پس از روز سپرده‌گذاری سند تصویب، پذیرش، تأیید، تصویب یا الحاق آن کشور خواهد بود.

ماده ۷. خروج از معاهده

۱- هر یک از کشورهای عضو می‌توانند از طریق ارسال اخطاری خطاب به دبیرکل به عضویت خود در این معاهده خاتمه بخشند.

۲- اثر کناره‌گیری از معاهده، یک سال پس از روزی است که دبیرکل اخطار مزبور را دریافت کرده است.

ماده ۸. امضا و زبان‌های معاهده

۱- این معاهده در سند واحد به زبانهای فرانسه، انگلیسی، روسی و اسپانیایی به امضا می‌رسند. این متون دارای اعتبار یکسان هستند.

۱- متون رسمی بوسیله دبیرکل پس از مشورت با حکومت‌های ذی‌نفع به زبانهای عربی، آلمانی، ایتالیایی، پرتغالی یا سایر زبانهایی که کنفرانس سازمان یا مجمع اتحادیه‌ی پاریس ممکن است تعیین کنند، تهیه می‌شود.

۲- این معاهده جهت امضاء در نایروبی تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۸۲ و پس از آن در ژنو تا ۳۰ ژوئن ۱۹۸۳ باز خواهد ماند.

ماده ۹. سپرده‌گذاری معاهده: ارسال نسخه‌ها، ثبت معاهده

- ۱- اصل این معاهده، پس از پایان مهلت امضاء در نایروبی، نزد دبیرکل سپرده می‌شود.
- ۲- دبیرکل دو نسخه از معاهده را گواهی کرده به تمامی کشورهای یاد شده در بند ۱ و ۲ ماده ۵ و نیز به هر کشوری که درخواست کند، ارسال می‌دارد.
- ۳- دبیرکل، این معاهده را در دبیرخانه سازمان ملل متحد به ثبت می‌رساند.

ماده ۱۰. اختاریه‌ها

- دبیرکل، موارد مندرج در زیر را به اطلاع کشورهای مزبور در بند ۱ و ۲ ماده ۵ می‌رساند:
- یک. امضاهایی که وفق ماده ۸ شده است؛
 - دو. سپرده‌گذاری اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق مطابق بند ۳ ماده ۵؛
 - سه. تاریخ لازم‌الاجرا شدن این معاهده برابر بند ۱ ماده ۶؛
 - چهار. هرگونه اختاریه‌ی کناره‌گیری برابر ماده ۷.

ضمیمه

نماد المپیک عبارت است از پنج حلقه به رنگهای آبی، زرد، سیاه، سبز و قرمز که از چپ به راست به یکدیگر تنیده‌اند. این نماد، صرفاً متشکل از حلقه‌های المپیک می‌باشد خواه در رنگی واحد ترسیم شده باشد و خواه در رنگهایی متفاوت.

معاهده ثبت بین‌المللی آثار صوتی تصویری مصوب ۲۰ آوریل ۱۹۸۹، ژنو

(Treaty on the International Registration of Audiovisual Works)

کشورهای امضاکننده این معاهده با هدف افزایش امنیت حقوقی در معاملات آثار صوتی تصویری و بدین ترتیب ارتقاء آفرینش آثار صوتی تصویری و مبادلات این آثار در سطح بین‌المللی و در جهت مشارکت در مبارزه در برابر سرقت اینگونه آثار و در برابر مشارکت در این سرقتها به شرح زیر توافق کردند:

فصل ۱

مقررات ماهوی

ماده ۱. ایجاد اتحادیه

کشورهای عضو این معاهده (که از این پس کشورهای عضو نامیده می‌شوند) اتحادیه‌ای را برای ثبت آثار صوتی تصویری ایجاد می‌کنند (که از این پس اتحادیه نامیده می‌شود).

ماده ۲. «آثار صوتی تصویری»

در این معاهده، «آثار صوتی تصویری» به معنای هر گونه اثری است متشکل از مجموعه تصاویر ثبت شده به هم پیوسته، همراه با صدا یا بی‌صدا که از قابلیت دیداری و در صورتی که همراه با صدا باشد از قابلیت شنیداری برخوردار است.

ماده ۳. مرجع ثبت بین‌المللی

۱- [ایجاد دفتر ثبت بین‌المللی]؛ بدین وسیله دفتر ثبت بین‌المللی آثار صوتی تصویری (که از این پس دفتر ثبت نامیده می‌شود) به منظور ثبت اظهاریه‌ها راجع به آثار صوتی تصویری و حقوق مربوط به این آثار از جمله و به ویژه حقوق مربوط به بهره برداری از این آثار تأسیس می‌شود.

۲- [ایجاد و اداره مرجع ثبت بین‌المللی]؛ بدین وسیله، مرجع ثبت بین‌المللی آثار صوتی تصویری (که از این پس اداره ثبت نامیده می‌شود) عهده‌دار ثبت بین‌المللی است. اداره ثبت بین‌المللی، واحدی اداری از دفتر بین‌المللی سازمان جهانی مالکیت فکری است (که از این پس به ترتیب «دفتر بین‌المللی» و «سازمان» خوانده می‌شوند).

۳- [محل استقرار اداره ثبت بین‌المللی] محل استقرار اداره ثبت تا زمانی که معاهده منعقد در این مورد بین جمهوری اتریش و سازمان لازم الاجرا باشد کشور اتریش خواهد بود. در غیر این صورت اداره ثبت در ژنو مستقر می‌باشد.

۴- (تقاضانامه)؛ ثبت هرگونه اطلاعات در اداره‌ی ثبت بر مبنای تقاضایی صورت می‌گیرد که دارای محتوا و شکل از پیش تعیین شده است و به همین منظور بوسیله شخص حقیقی یا حقوقی ذی صلاح پر شده است. ثبت تقاضا منوط به پرداخت هزینه‌ی مقرر است.

۵- (صلاحیت اشخاص برای تقدیم تقاضا)

الف. اشخاص ذیل با رعایت بند ب صلاحیت تقدیم تقاضانامه را دارا هستند:
یک. هر شخص حقیقی که تبعه‌ی یکی از کشورهای عضو این معاهده بوده یا دارای اقامتگاه، محل سکونت دائم یا بنگاه صنعتی یا تجاری واقعی و جدی در یکی از کشورهای عضو باشد.

دو. هر شخص حقوقی که طبق قوانین یکی از کشورهای عضو تأسیس شده یا در یکی از این کشورها دارای بنگاه صنعتی یا تجاری واقعی و جدی باشد.

ب. در صورتی که تقاضانامه به ثبتی مربوط باشد که قبلاً انجام شده است، می‌تواند بوسیله اشخاص حقیقی و حقوقی که شرایط مقرر در بند الف را دارا نیستند نیز انجام گیرد.

ماده ۴. اثر حقوقی ثبت بین‌المللی

۱- [اثر حقوقی]؛ هر کشور عضو ملزم است اظهاریه‌ی ثبت شده در دفتر ثبت بین‌المللی را تا زمانی که خلاف آن اثبات نشده، صحیح و معتبر قلمداد کند به استثنای موارد زیر:
یک. هنگامی که اظهاریه طبق قانون حقوق مالکیت ادبی- هنری یا سایر قوانین مربوط به حقوق مالکیت فکری راجع به آثار صوتی تصویری آن کشور، نمی‌تواند معتبر باشد، یا
دو. هنگامی که اظهاریه با اظهاریه‌ی دیگری که قبلاً در دفتر ثبت بین‌المللی ثبت شده در تضاد باشد.

۲- [سازگاری با معاهدات و قوانین حقوق مالکیت فکری]؛ هیچ یک از مقررات این معاهده نمی‌تواند به گونه‌ای تفسیر شود که موجب ایراد لطمه بر قانون حقوق مالکیت ادبی هنری کشور عضو یا دیگر قوانین مربوط به حقوق مالکیت فکری در زمینه‌ی آثار صوتی تصویری کشور عضو شود. همچنین در صورتی که کشور عضو از اعضای کنوانسیون برن در زمینه حمایت از آثار ادبی هنری یا هر معاهده‌ی دیگری باشد که به حقوق مالکیت فکری آثار صوتی تصویری مربوط است، تفسیر مقررات این معاهده نمی‌تواند بر حقوق و تکالیف کشور مزبور طبق آن معاهده یا کنوانسیون تأثیر بگذارد.

فصل ۲

مقررات اداری

ماده ۵. مجمع

۱- [ترکیب]

الف. اتحادیه دارای مجمعی مرکب از کشورهای عضو می‌باشد.

ب. در مجمع حکومت هر کشور عضو بوسیله یک نماینده نمایندگی می‌شود که می‌تواند با تعدادی مشاور و کارشناس همراه شود.

۲- [هزینه‌های نمایندگی] هزینه‌های هر یک از نمایندگان برعهده‌ی کشوری است که آن را تعیین کرده است، به استثنای هزینه‌های سفر و اقامت نمایندگی کشور عضو که برعهده‌ی اتحادیه می‌باشد.

۳- [وظایف]

الف. وظایف مجمع عبارت است از:

یک. بررسی امور مربوط به حفظ و توسعه‌ی اتحادیه و اجرای این معاهده؛

دو. انجام وظایفی که در این معاهده به ویژه برایش تعیین شده است؛

سه. رایه دستورالعمل راجع به تمهید کنفرانس‌های بازنگری معاهده به دبیر کل سازمان (که از این پس «دبیر کل» نامیده می‌شود)؛

چهار. بررسی و تأیید گزارشات و اقدامات دبیر کل در ارتباط با اتحادیه و رایه‌ی دستورالعمل‌های مفید در خصوص مسائل صلاحیتی اتحادیه به دبیر کل؛

پنج. تعیین برنامه و اتخاذ بودجه دوساله اتحادیه، و تصویب صورت حسابهای نهایی؛ شش. تصویب مقررات مالی اتحادیه؛

هفت. ایجاد کمیته مشورتی و تعیین دوره‌ای اعضای آن که متشکل است از نمایندگان سازمان‌های غیردولتی ذی‌علاقه و همچنین دیگر کمیته‌ها و گروههای کاری که برای تسهیل کار اتحادیه و نهادهای آن مناسب دانسته شود؛

هشت. نظارت بر نظام هزینه‌ها و مقدار آن که بوسیله دبیرکل تعیین می‌شود؛

نه. تعیین اینکه کدام یک از کشورهای غیرعضو و نیز کدام یک از سازمان‌های بین‌دولتی و غیردولتی می‌توانند در جلسات به عنوان ناظر شرکت کنند؛

ده. اقدام به هر نوع عمل مناسب برای پیشبرد اهداف اتحادیه و انجام دیگر وظایف مناسب

در چهارچوب معاهده‌ی حاضر؛

ب. در خصوص مسائلی که در حوزه‌ی منافع و علاقه‌ی دیگر اتحادیه‌های تحت اداره‌ی سازمان نیز هست، مجمع تصمیم خود را پس از شنیدن نظر کمیته‌ی هماهنگی سازمان اتخاذ می‌کند.

۴) [نمایندگی] هر نماینده فقط می‌تواند یک کشور را نمایندگی کرده و فقط به نام آن کشور رأی دهد.

۵) [رأی] هر یک از کشورهای عضو دارای یک حق رأی می‌باشند.

۶) [حد نصاب]

الف. حد نصاب لازم برای رسمیت جلسه، حضور نیمی از کشورهای عضو است.

ب. در صورت عدم دستیابی حدنصاب نیز مجمع می‌تواند تصمیم‌گیری کند؛ اما چنین مصوباتی، تنها هنگامی به قوت قانونی رسیده و قابل اجرا هستند که حد نصاب و اکثریت لازم از طریق رأی‌گیری به روش مکاتبه حاصل شود؛ به استثنای مصوبات مربوط به آیین‌نامه‌ی داخلی مجمع که بدون حد نصاب و اکثریت هم قابل اجرا است.

۷) [اکثریت]

الف. تصمیمات مجمع به اکثریت آراء داده شده نیاز دارد به استثنای بند ب از قسمت ۲

ماده ۸ و بند ب از قسمت ۲ ماده ۱۰.

ب. رأی ممتنع در شمارش آراء محاسبه نمی‌شود.

۸) [جلسات]

الف. مجمع در هر دو سال تقویمی، یک بار به دعوت دبیرکل جلسه عادی خواهد داشت و اگر شرایط استثنایی وجود نداشته باشد، جلسه در زمان مقرر و در همان مکان مجمع عمومی سازمان تشکیل می‌شود.

ب. به درخواست یک چهارم کشورهای عضو و یا درخواست خود دبیرکل، جلسات فوق‌العاده مجمع با دعوت دبیرکل تشکیل می‌شود.

۹) [آیین‌نامه‌ی داخلی مجمع] آیین‌نامه‌ی داخلی مجمع، بوسیله خود مجمع به تصویب

می‌رسد.

ماده ۶. دفتر بین‌المللی

۱- [وظایف] دفتر بین‌المللی موظف است:

یک. بوسیله اداره‌ی ثبت بین‌المللی، تمامی وظایف مربوط به نگهداری دفتر ثبت بین‌المللی

را به مورد اجرا گذارد؛

دو. دبیرخانه‌ی کنفرانس‌های بازنگری، مجمع، کمیته‌ها و گروه‌های کاری ایجاد شده بوسیله مجمع و هر گونه گردهمایی دیگر را که بوسیله دبیرکل برگزار می‌شود تدارک دیده و به امور مربوط به اتحادیه پردازد؛

سه. تمامی وظایف دیگر را که طبق این معاهده و آیین‌نامه‌ی اجرایی مقرر در ماده ۸ یا بوسیله مجمع عمومی تعیین شده به مورد اجرا گذارد.

۲- [دبیرکل] دبیرکل عالی‌ترین مقام اجرایی اتحادیه بوده و به عنوان نماینده‌ی اتحادیه عمل می‌نماید.

۳- [سایر گردهمایی‌ها غیر از جلسات مجمع] تشکیل جلسات کمیته‌ها یا گروه‌های کاری ایجاد شده بوسیله مجمع و نیز هرگونه گردهمایی دیگر که به امور مربوط به اتحادیه می‌پردازد با دعوت دبیرکل صورت می‌گیرد.

۴- [نقش دفتر بین‌المللی در مجمع و سایر گردهمایی‌ها]

الف. دبیرکل و دیگر کارمندی که بوسیله وی تعیین می‌شوند، بدون داشتن حق رأی در تمامی جلسات مجمع، کمیته‌ها و گروه‌های کاری ایجاد شده بوسیله مجمع، و سایر گردهمایی‌هایی که بوسیله دبیرکل برگزار شده و به امور اتحادیه مربوط می‌شود شرکت می‌کنند.

ب. دبیرکل یا یکی از کارمندان تعیین شده بوسیله وی، سمت منشی دفتری مجمع، کمیته‌ها و گروه‌های کاری و سایر جلسات مزبور در بند الف را دارا هستند.

۵) [کنفرانس‌های بازنگری]

الف. دبیرکل، پیشنهادات کنفرانس‌های بازنگری را طبق دستورالعمل‌های مجمع تهیه می‌کند.

ب. دبیرکل می‌تواند در خصوص موضوع پیشنهادی کنفرانس‌ها با سازمان‌های بین‌دولتی و غیردولتی مشورت کند.

ج. دبیرکل و کارمندی که بوسیله وی تعیین می‌شوند، بدون داشتن حق رأی در مباحث کنفرانس‌های بازنگری شرکت می‌کنند.

د. دبیرکل یا کارمندان تعیین شده بوسیله وی، سمت منشی دفتری کنفرانس‌های بازنگری را عهده‌دار هستند.

ماده ۷. امور مالی

(۱) [بودجه]

الف. اتحادیه دارای بودجه است.

ب. بودجه اتحادیه شامل تمامی درآمدها و هزینه‌های خاص اتحادیه و مشارکت اتحادیه در هزینه‌های مشترک در اتحادیه‌های تحت اداره‌ی سازمان می‌باشد.

ج. هزینه‌هایی که منحصر به این اتحادیه نبوده بلکه مربوط به یک یا چند اتحادیه از اتحادیه‌های تحت اداره‌ی سازمان است، به عنوان هزینه‌های مشترک اتحادیه‌ها تلقی می‌شوند. سهم اتحادیه در این هزینه‌های مشترک، متناسب با منافع است که اتحادیه در آنها دارد.

(۲) [هماهنگی با سایر بودجه‌ها] بودجه‌ی اتحادیه با توجه به ضرورت‌های هماهنگی با بودجه‌ی سایر اتحادیه‌های تحت اداره‌ی سازمان تنظیم می‌شود.

(۳) [منابع درآمد] بودجه‌ی اتحادیه از منابع درآمدی زیر فراهم می‌شود:

یک. وجوهی که جهت ثبت و سایر خدمات ارایه شده بوسیله دفتر ثبت بین‌المللی پرداخت می‌شوند؛

دو. حاصل فروش انتشارات دفتر ثبت بین‌المللی و حقوق مربوط به این انتشارات؛

سه. مبالغ اهدایی، به ویژه مبالغ اهدایی انجمن‌های دارنده‌ی حقوق آثار صوتی تصویری؛ چهار. هدایا، ماترکی که به نام اتحادیه وصیت شده و اعانه‌ها؛ پنج. اجاره‌بهاها، سودها و سایر درآمدهای متفرقه.

(۴) [خودکفایی مالی] نرخ هزینه‌های مقرر برای ثبت بین‌المللی و قیمت فروش انتشارات دفتر باید به گونه‌ای تعیین شود که بتواند همراه با سایر درآمدها کفاف تمامی هزینه‌های مربوط به اداره‌ی این معاهده را بدهد.

(۵) [تجدید بودجه، صندوق ذخیره] اگر قبل از شروع دوره‌ی مالی جدید، بودجه‌ی آن دوره هنوز به تصویب نرسیده باشد، بودجه‌ی دوره‌ی گذشته وفق شرایط مقرر در آیین‌نامه‌ی مالی تجدید می‌شود. اگر درآمدها بیش از مخارج باشد، مازاد به صندوق ذخیره سپرده خواهد شد.

ماده ۸. آیین‌نامه‌ی اجرایی

۱- [تصویب آیین‌نامه] آیین‌نامه‌ی اجرایی همزمان با این معاهده مصوب و به این معاهده ضمیمه می‌شود.

۲- [اصلاح آیین‌نامه‌ی اجرایی]

الف. مجمع از حق اصلاح آیین‌نامه‌ی اجرایی برخوردار است.

ب. هر گونه اصلاح آیین‌نامه‌ی اجرایی مستلزم دو سوم از آراء داده شده می‌باشد.

(۳) [تضاد بین معاهده و آیین‌نامه‌ی اجرایی] در صورت وجود هرگونه اختلاف بین مواد این معاهده و آیین‌نامه‌ی اجرایی، معاهده برتری دارد.

(۴) [رهنمودهای اداری] آیین‌نامه‌ی اجرایی، رهنمودهای اداری را مقرر می‌کند.

فصل ۳

بازنگری و اصلاح

ماده ۹. بازنگری در معاهده

- ۱- [کنفرانس بازنگری] این معاهده می‌تواند بوسیله کنفرانسی از کشورهای عضو مورد بازنگری قرار گیرد.
- ۲- [فراخوان تشکیل جلسه] دعوت به کنفرانس بازنگری با تصمیم مجمع صورت می‌گیرد.
- ۳- [مقرراتی که بوسیله خود مجمع قابل اصلاح می‌باشند] مقررات مزبور در قسمت الف از بند یک ماده ۱۰ می‌تواند بوسیله کنفرانس بازنگری و یا طبق ماده ۱۰ مورد اصلاح قرار گیرد.

ماده ۱۰. اصلاح برخی مواد معاهده

۱- [پیشنهادات]

- الف. پیشنهاد اصلاح بند ۶ و ۸ ماده ۵، بند ۴ و ۵ از ماده ۶ و بندهای ۱ تا ۳ و ۵ تا ۷ ماده ۷ می‌تواند از سوی هر یک از کشورهای عضو و یا دبیرکل صورت گیرد.
- ب. این پیشنهادات، باید حداقل ۶ ماه پیش از زمان بررسی در مجمع، بوسیله دبیرکل به اطلاع کشورهای عضو برسد.

۲) [تصویب]

- الف. اصلاح مواد مزبور در بند یک با تصویب مجمع صورت می‌گیرد.
- ب. تصویب با سه چهارم آراء داده شده امکان پذیر است.

۳) [لازم‌الاجرا شدن]

- الف. زمان لازم‌الاجرا شدن هرگونه اصلاح مواد مزبور در بند ۱، یک ماه پس از تاریخ دریافت اخطار کتبی تصویب بوسیله دبیرکل از سوی سه چهارم کشورهای عضو مجمع در زمان تصویب اصلاحیه که وفق قواعد اساسی هر یک از آنها صورت گرفته، است.
- ب. هرگونه اصلاح در مواد مزبور که بدین ترتیب پذیرفته می‌شود، تمامی کشورهایی را که در زمان تصویب اصلاحیه در مجمع عمومی عضو معاهده بوده‌اند، ملزم می‌کند.
- ج. هر اصلاحی که مورد تصویب قرار گرفت و وفق بند الف لازم‌الاجرا شد، تمامی کشورهایی که پس از تاریخ تصویب اصلاحیه مزبور در مجمع، عضو معاهده می‌شوند، بدان ملزم می‌شوند.

فصل ۴

شروط نهایی

ماده ۱۱. شیوه‌های عضویت در معاهده

۱- [ورود به معاهده]؛ هر یک از کشورهای عضو سازمان می‌توانند به یکی از طرق ذیل به عضویت این معاهده درآیند:

یک. امضای معاهده و متعاقب آن سپردن سند تصویب، پذیرش یا تأیید؛ یا
دو. سپردن سند الحاق.

۲- [سپردن اسناد] اسناد مزبور در بند ۱ به دبیر کل سپرده می‌شوند.

ماده ۱۲. لازم‌الاجرا شدن معاهده

۱- [لازم‌الاجرا شدن ابتدایی]؛ این معاهده نسبت به نخستین پنج کشوری که اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق خود را سپرده‌اند، سه ماه پس از تاریخ سپرده‌گذاری پنجمین سند لازم‌الاجرا می‌شود.

۲- [کشورهایی که مشمول لازم‌الاجرا شدن ابتدایی نیستند]؛ این معاهده نسبت به کشورهایایی که مشمول بند ۱ نیستند، سه ماه پس از تاریخ سپرده‌گذاری سند تصویب، پذیرش، تأیید، یا الحاق لازم‌الاجرا خواهد بود؛ مگر اینکه در سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تاریخ مؤخری قید شده باشد که در این صورت تاریخ لازم‌الاجرا شدن معاهده در خصوص آن کشور، همان تاریخ قید شده در سند خواهد بود.

ماده ۱۳. قید شروط در معاهده

۱- [اصل]؛ به استثنای مورد مندرج در بند ۲، درج هیچ شرطی در این معاهده پذیرفته نیست.

۲- [استثناء]؛ هر کشوری با عضویت در این معاهده می‌تواند طی اختطاری به دبیرکل اعلام کند که در مورد اظهاریه‌هایی که به بهره‌برداری از حق مالکیت فکری در آثار صوتی تصویری مربوط نیستند، مفاد بند ۱ ماده ۴ را به مورد اجرا نخواهد گذارد. هر کشوری که چنین اختطاری داده باشد، می‌تواند بوسیله اختطاری دیگر به دبیرکل، آن را بازپس گیرد.

ماده ۱۴. خاتمه‌ی عضویت در معاهده

۱- [اختطاریه]؛ هر یک از کشورهای عضو می‌توانند از طریق اختطاریه‌ای خطاب به دبیرکل به عضویت خود در معاهده خاتمه بخشند.

۲- [تاریخ لازم‌الاجرا شدن]؛ خاتمه عضویت یک سال پس از تاریخ دریافت اختطاری بوسیله دبیرکل لازم‌الاجرا می‌شود.

۲- [محدودیت زمانی در اختیار لغو عضویت]؛ حق الغای عضویت مزبور در بند ۱ تا ۵ سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این معاهده نسبت به هر کشور بوسیله آن کشور قابل اجرا نخواهد بود.

ماده ۱۵. امضا و زبانهای معاهده

۱- [متون اصلی]؛ اصل این معاهده در سند واحد به زبانهای فرانسه و انگلیسی به امضا می‌رسد. هر دو متن اعتبار یکسان دارند.

۲- [متون رسمی]؛ متون رسمی، بوسیله دبیرکل پس از مشورت با دولت‌های ذی‌علاقه به زبانهای عربی، آلمانی، ایتالیایی، ژاپنی، پرتغالی، روسی، اسپانیایی و هر زبان دیگر که مجمع تعیین کند، تهیه می‌شوند.

۲- [مهلت زمان امضا]؛ این معاهده جهت امضاء تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۸۹ در دفتر بین‌المللی باز است.

ماده ۱۶. وظایف امین

۱- [سپارش نسخه اصلی] نسخه‌ی اصل این معاهده و آیین‌نامه‌ی اجرایی نزد دبیرکل سپرده می‌شود.

۲- [نسخه‌های تصدیق شده]؛ دبیرکل دو نسخه از معاهده و آیین‌نامه‌ی اجرایی را مصدق کرده به حکومت‌های کشوری که صلاحیت امضای این معاهده را دارند، ارسال می‌دارد.

۳- [ثبت معاهده]، دبیرکل این معاهده را در دبیرخانه سازمان ملل به ثبت می‌رساند.

۴- [اصلاحات]، دبیرکل دو نسخه از هرگونه اصلاحیه‌ی این معاهده و آیین‌نامه‌ی اجرایی را مصدق کرده به دول کشورهای عضو و نیز دولت هر کشور دیگر که چنین درخواستی کند، ارسال خواهد داشت.

ماده ۱۷. اعلامها

دبیرکل، دول کشورهای عضو سازمان را از هر یک از مسائل مورد اشاره در بند ۲ ماده ۸، بند ۲ و ۳ ماده ۱۰ و مواد ۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴ آگاه خواهد ساخت.

مصوب ۲۰ آوریل ۱۹۸۹، ژنو.

از این نویسنده تاکنون مقالات زیر در همین مجله منتشر شده است:

- «ترابری چند نوعی و نارسایی قانون داخلی» سال ۷۲، شماره ۳۰. «کنوانسیون ۱۹۷۸ در مورد حمل و نقل دریایی (قواعد هامبورگ)» سال ۷۳، شماره ۳۲. «اصول کلی حقوق و حقوق موضوعه» سال ۷۶، شماره ۳۶. «رویه قضایی و نقش سازنده آن در حقوق» سال ۷۶، شماره ۳۸. کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حمل و نقل مرکب بین‌المللی کالا (کنوانسیون ۲۴ مه ۱۹۸۰ ژنو) سال ۷۷، شماره ۴۱. «ملاحظات پیرامون رویه قضایی به عنوان منبع حقوق» سال ۷۸، شماره ۴۵. «مسئولیت و حقوق عامل حمل و نقل مرکب در معاهده ژنو ۱۹۸۰، سال ۷۹، شماره ۵۰. «مسئولیت متصدی حمل و نقل دریایی» سال ۸۱، شماره ۵۵. «کنوانسیون راجع به یکنواخت کردن برخی مقررات حمل و نقل هوایی بین‌المللی، سال ۸۴، شماره ۶۸. «تأملی در آثار مشترک و جمعی در حقوق مالکیت فکری» سال ۸۷، شماره ۲. «کنوانسیون جهانی حق مؤلف» سال ۱۳۸۷، شماره ۴. «معاهده برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری» سال ۱۳۸۸، شماره ۲. «معاهده برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری» سال ۱۳۸۸، شماره ۳. «معاهده توزیع سیگنال‌های حامل برنامه ارسال شده از ماهواره» سال ۱۳۸۹، شماره ۱.